

11. VOLUNTARIAT I ORGANITZACIONS

A la nostra comunitat autònoma, tot i que el fenomen del voluntariat no és nou, sí que ho és la realització d'estudis sobre l'associacionisme i el voluntariat. En els darrers anys han començat a aparèixer de manera tímida alguns treballs parcials i estudis que almenys ens poden donar una visió més general d'aquest tema.

Per establir la situació actual del voluntariat a l'any 2001 s'han tengut en compte les mencions fetes a l'estudi sociològic sobre els joves de les Illes Balears, el Directori de les ONG amb iniciatives solidàries a les Illes Balears, publicat per "SA NOSTRA" i el treball "La solidaritat i el voluntariat a les Balears", realitzat per Carles Moragues i publicat per la Conselleria de Benestar Social en col·laboració amb "SA NOSTRA" i l'Estudi del Teixit Associatiu de Transformació Social de l'Illa de Menorca (1999).

També s'han tengut en compte les dades que s'utilitzaren per a la convocatòria del Congrés de Participació Social i Voluntariat celebrat a Eivissa a finals de l'any 2001 i al qual assistiren 318 persones en representació de 223 associacions.

L'estudi base esmentat abans "La solidaritat i el voluntariat a les Balears" s'ha vist modificat sobretot per les aportacions fetes per l'Ajuntament d'Eivissa, arran d'impulsar un Pla de voluntariat a la ciutat d'Eivissa i pel treball continuat des de la Conselleria de Benestar Social que en el darrer any promou polítiques adreçades a impulsar i fomentar la participació social i consegüentment rep constant informació del món associatiu.

Dividim els comentaris en:

1. L'associacionisme i el voluntariat.
2. Els voluntaris.
3. Les entitats.
4. Aspectes d'interès especial per a l'estudi.

A les pàgines següents es poden veure quadres i gràfics extrets de les enquestes que serviren per a l'estudi esmentat i les posteriors revisions i ampliacions fetes des de la Conselleria de Benestar Social.

11.1.L'ASSOCIACIONISME I EL VOLUNTARIAT

Les dades analitzades indiquen que a Menorca i a Eivissa hi ha un índex d'associacionisme semblant. Disminueix a Palma i a la part forana, si bé al conjunt a l'illa de Mallorca se supera en 4,10 vegades l'illa d'Eivissa (vegeu quadre III-182).

Segons la taxa de voluntariat, podem dir que a Eivissa és on hi ha més voluntaris per habitant, segueix Mallorca i Menorca. L'índex més baix el trobam a la part forana de Mallorca.

QUADRE III-182.

Taxes d'associacions i voluntariat				
TAXES	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA
Índex d'associacionisme				
Entitats/10.000 habitants	12,01	11,00	9,36	6,75
Taxa de voluntariat				
Voluntaris/10.000 habitants	166,84	138,98	142,96	38,79

Font: Elaboració pròpia.

Les entitats de les quals en tenim dades es distribueixen de la manera que es mostra al quadre III-183.

QUADRE III-183.

Comptador d'entitats per territori					
SECTOR PRINCIPAL	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	Total general
a) Acció social	10	11	39	11	71 - 10%
b) Medi ambient	5	2	2	6	15 - 2%
c) Salut	30	15	7	2	54 - 8%
d) Educació	15	37	116	154	319 - 46%
e) Infància/joventut	14	6	12	13	45 - 6%
f) Cooperació internacional	6	17	104	18	143 - 20%
g) Cultural	21	11	8	5	45 - 6%
h) D'altres	0	2	11	2	15 - 2%
Total general	101	96	299	211	707

Font: Elaboració pròpia.

L'educació és el sector d'actuació amb més importància percentual segons el nombre d'entitats detectades. És seguit pel sector de la cooperació, que als darrers anys ha tengut una forta pujada i a continuació se situen acció social i salut. Segueixen les entitats d'infància i joventut i les culturals, per finalitzar amb les de medi ambient i altres.

Tot i que el sector esportiu hi té una importància cabdal per la quantitat de persones que mou, de moment sols una guia d'associacions d'Eivissa se n'ha fet ressò i per tant no tenim constància ni de quantes associacions hi ha realment ni de quants de voluntaris hi ha a la resta d'illes i hem optat per no afegir cap dada de les associacions esportives.

11.2. ELS VOLUNTARIS

11.2.1. NOMBRE

Segons les entitats de les quals tenim constància podem deduir que abasten un total de 7.958 voluntaris, dels quals 1.500 són d'Eivissa i Formentera, 660 de Menorca, 4.563 de Palma i 1.235 a la part forana de Mallorca, amb una quantitat més alta de dones que d'homes a totes les illes.

-Segons el territori

El 57% dels voluntaris és de Palma, mentre que el 16% és de la part forana; per tant, a Mallorca n'hi ha el 73% del total. Menorca abasta el 8% del total. Cal tenir en compte les taxes esmentades abans, ja que la part forana és on la taxa de voluntariat és menor vegeu quadre III-184.

QUADRE III-184.

Nombre de voluntaris					
Dades	EIVISSA I FORMENTERA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	Total general
Suma n. de voluntaris	1.500	660	4.563	1.235	7.958

Font: Elaboració pròpia.

A Menorca hi ha pràcticament el mateix nombre d'homes (49,85%) que de dones (50,15%) voluntaris. A la part forana la relació es manté també molt equilibrada.

No obstant això, a Palma predominen les dones, que arriben al 60,01% dels que se'n coneix el sexe. Però convé prendre aquestes dades de Palma amb certes reserves, ja que del 35,48% dels voluntaris no hi ha dades sobre el sexe.

De l'illa d'Eivissa no tenim dades per poder destriar els voluntaris per sexes.

-Segons el sector d'actuació

A les Balears, el 66,56% dels voluntaris són de només dos sectors d'actuació: acció social (38,83%) i infància/joventut (27,73%). De la resta de sectors cap no abasta el 10%.

El sector d'acció social és el que més voluntaris té a Menorca (54,55%), a Palma (42,69%) i a Eivissa (35%). El d'infància/joventut ocupa a Palma i a Menorca el segon lloc per nombre de voluntaris. A Palma el tercer sector és el de cooperació (10%). La resta de sectors no abasta a Palma ni a Menorca ni a Eivissa el 10% quant a nombre de voluntaris.

A la part forana hi ha un repartiment major dels voluntaris en els diversos sectors d'actuació: el 30% dels voluntaris es troba al sector altres, el 20% a infància/joventut, el 17% al medi ambient, el 13% a acció social i els altres sectors no abasten el 10% i representen tots plegats el 20%.

11.2.2. MITJANA D'EDAT, ANYS D'EXPERIÈNCIA I HORES DE DEDICACIÓ

Hauríem volgut fer referència detallada a l'edat, l'experiència i la dedicació dels voluntaris però, com ja hem comentat, la informació que hi ha no ho permet. Només apuntarem dades molt generals.

-Mitjana d'edat

Amb aquesta limitació esmentada, i sense plena seguretat, podem dir que la mitjana d'edat dels voluntaris de les Balears se situa al tram d'edat 30-35, igual a Palma, a la part forana i a Eivissa. A Menorca la mitjana d'edat és inferior: 25-30 anys.

Els sectors d'actuació de major edat són acció social, salut i altres (35-40 anys), seguits d'educació i cooperació internacional (30-35 anys). La resta de sectors (medi ambient, infància/joventut i cultural) se situen als 20-25 anys.

-Anys d'experiència

La mitjana balear d'anys d'experiència se situa entre 2 i 3 anys. No hi ha variació quant a territori i sectors d'actuació.

-Hores de dedicació

La mitjana balear de dedicació és de menys de 5 hores a la setmana. En tots els territoris la dedicació mitjana també és de menys de 5 hores. L'únic sector d'actuació en què la mitjana és superior (de 5 a 10 hores) és el d'educació.

11.3. LES ENTITATS

11.3.1. CARÀCTER JURÍDIC DE LES ENTITATS

La major part de les entitats de les Balears són associacions sense ànim de lucre (75,86%). A tots els territoris i els sectors d'actuació les associacions sense ànim de lucre abasten percentatges molt destacats.

Palma és l'únic territori on es donen tots els caràcters jurídics.

Acció social és el sector que presenta més caràcters jurídics, tots excepte sindicats.

Pertany a federació o unió d'associacions.

El 55,17% de les entitats pertanyen a una federació o semblant.

Menorca és el territori que major percentatge abasta, amb un 66,67%.

Els sectors que estan per damunt de la mitjana de les Balears són: salut (77,78%), altres sectors d'actuació (68,75%) i acció social (62,90%). El sector cultural (31,25%) és el més baix.

Sector d'actuació

El 64,94% de les entitats és la suma de tres sectors: acció social (35,63%), infància/joventut (17,82%) i cooperació/desenvolupament internacional (11,49%).

Acció social és el sector amb major proporció en tots els territoris.

Crida l'atenció que el 41% de les de medi ambient són de la part forana, enfront del 33% d'Eivissa i del 13% de Palma i de Menorca.

El sector d'infància/joventut té una major presència a la part forana (41,94%), valor 16,65 punts superior a la proporció d'entitats en aquest territori. En contraposició, Palma dona un valor 21,06 punts inferior al seu percentatge territorial.

Cooperació/desenvolupament internacional està molt concentrat a Palma (85%).

Les entitats culturals tenen una major presència a Eivissa amb el 47% i a Menorca amb el 24%.

11.3.2. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE EL VOLUNTARIAT

11.3.2.1. Nombre de voluntaris

A les Balears el 62,07% són entitats de menys de 30 voluntaris, el 74,71% de menys de 50 voluntaris i el 12,07% de més de 50 voluntaris. Un 6,32% de les entitats o no sap o no contesta.

El comportament territorial general és semblant, la majoria d'entitats són de menys de 30 voluntaris.

La tendència és que quan augmenta la grandària de les entitats disminueix la incidència d'entitats, i es dona un petit repunt en associacions de més de 350 voluntaris a Palma i a la part forana i a Menorca entre 101-200 voluntaris. Palma és el territori on hi ha la majoria de les entitats de més de 75 voluntaris (excepte tres casos de 101-150 a Menorca i un a la part forana de més de 350 voluntaris). Pensem que aquest fet és perquè a Palma es concentra gran part de les entitats d'àmbit superior.

11.3.2.2. Mitjana d'edat

A les Balears el 31,61% de les entitats té una mitjana d'edat dels voluntaris inferior als 30 anys. La franja de 20-25 anys és la que presenta una major incidència a la part forana i a Menorca. A Palma els tres primers segments són molt semblants. Després hi ha una tendència descendent. No podem aportar més comentaris, ja que el 44,83% de les entitats de les Balears (Palma: 52,88%, Menorca: 41,67%, part forana: 29,55%) no ofereixen aquesta informació detallada.

El sector més jove és el cultural, seguit del d'infància/joventut. Per la seva banda,

salut té una proporció de 33,33% entre 45-60 anys; això es deu al fet que el sector necessita molta especialització.

11.3.2.3. Anys d'experiència

A les Balears sembla que l'experiència dels voluntaris és alta, més de 2 anys i 3 anys: 58,05% i 40,23% respectivament. La tendència és que augmenta la incidència quan augmenten els anys d'experiència (vegeu quadre III-185). A tots els territoris hi ha una experiència alta.

QUADRE III-185.

Anys d'experiència - percentatge sobre cada territori					
	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
Menys 1 any	0%	0%	8,65%	4,55%	6,32%
1 – 2 anys	0%	8,33%	16,35%	13,64%	14,37%
2 – 3 anys	0%	16,67%	15,38%	25%	17,82%
3 – 4 anys	100%	25%	12,50%	20,45%	17,24%
Més de 4 anys	0%	12,50%	25,96%	22,73%	22,99%
EE / NS / &	0%	37,50%	21,15%	13,64%	21,26%
Més de 2 anys	100%	54,17%	53,85%	68,18%	58,05%
Més de 3 anys	100%	37,50%	38,46%	43,18%	40,23%

Font: *Elaboració pròpia.*

Els sectors amb més experiència (+ de 3 anys) són educació i altres sectors d'actuació (50%), seguits per cultural (43,75%), acció social (40,32%), cooperació/desenvolupament internacional (40%), medi ambient (37,50%) i infància/joventut (35,48%). Si bé els sectors infància/joventut i medi ambient tenen un alt percentatge amb una experiència de més de 2 anys (74,19% i 62,50% respectivament), igual que cultural i altres sectors d'actuació (vegeu quadre III-186).

QUADRE III-186.

Anys d'experiència - percentatge sobre cada sector d'actuació								
	a	b	c	d	e	f	g	h
Menys 1 any	6,45%	0%	11,11%	16,67%	0%	10%	6,25%	6,25%
1 - 2 anys	17,74%	0%	11,11%	8,33%	6,45%	30%	18,75%	6,25%
2 - 3 anys	11,29%	25%	11,11%	8,33%	38,71%	5%	25%	18,75%
3 - 4 anys	14,52%	37,50%	11,11%	8,33%	22,58%	15%	25%	12,50%
Més de 4 anys	25,81%	0%	11,11%	41,67%	12,90%	25%	18,75%	37,50%
EE / NS / &	24,19%	37,50%	44,44%	16,67%	19,35%	15%	6,25%	18,75%
Més de 2 anys	51,61%	62,50%	33,33%	58,33%	74,19%	45%	68,75%	68,75%
Més de 3 anys	40,32%	37,50%	22,22%	50%	35,48%	40%	43,75%	50%

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: Elaboració pròpia.

11.3.2.4. Hores de dedicació setmanal

La majoria de les entitats tenen una dedicació mitjana dels seus voluntaris menor de 5 hores setmanals (part forana: 52,27%, Menorca: 45,83%, Palma: 40,38%). Són molt poques les entitats amb una dedicació superior a 10 hores (Palma: 15,38%, part forana: 4,55% i Menorca: 4,17%)(vegeu quadre III-187).

QUADRE III-187.

Hores de dedicació setmanal - percentatge sobre cada territori					
	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
Menys de 5 h.	50%	45,83%	40,38%	52,27%	44,25%
5-10 hores	50%	20,83%	25%	36,36%	27,59%
Més de 10 h.	0%	4,17%	15,38%	4,55%	10,92%
EE/NS/&	0%	29,17%	19,23%	6,82%	17,24%

Font: Elaboració pròpia.

Els sectors de menys hores de dedicació setmanal són el cultural, altres sectors d'actuació, acció social i salut. Els sectors cooperació/desenvolupament internacional (+10 hores: 30%) i educació (+10 hores: 25%) tenen una dedicació dels seus voluntaris superior als altres. Infància/joventut està entre una dedicació de menys de 5 hores (41,94%) i entre 5-10 hores (45,16%)(vegeu quadre III-188).

QUADRE III-188.

Hores de dedicació setmanal - percentatge sobre cada sector d'actuació

	a	b	c	d	e	f	g	h
Menys 5 h.	48,39%	25%	44,44%	16,67%	41,94%	45%	56,25%	50%
5-10 hores	22,58%	25%	11,11%	41,67%	45,16%	10%	31,25%	31,25%
Més 10 h.	11,29%	0%	0%	25%	3,23%	30%	0%	12,50%
EE/NS/&	17,74%	50%	44,44%	16,67%	9,68%	15%	12,50%	6,25%

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: *Elaboració pròpia.*

11.4. ASPECTES D'INTERÈS ESPECIAL PER ESTUDIAR

A continuació es relacionen alguns aspectes d'interès a tenir en compte a l'hora de planificar accions amb les diferents associacions.

11.4.1. MITJANS DE CAPTACIÓ DE VOLUNTARIS

A les Balears, tant per territori com per sector d'acció, el mètode de captació de voluntaris més eficaç és la comunicació de boca en boca¹⁵⁴, que aconsegueix valors molt superiors als altres set mètodes.

Segons la seva eficàcia, l'ordre dels mètodes a les Balears és el següent a partir de les dades del quadre III-189.

- 1r- g) comunicació de boca en boca
- 2n- a) material informatiu
- 3r- e) conferències i xerrades específiques
- 4t- b) mitjans de comunicació
- 5è- h) altres
- 6è- c) revistes especialitzades
- 7è- f) no es fan accions
- 8è- d) a través d'una borsa de voluntariat

¹⁵⁴ Incloem dins la comunicació de boca en boca la incorporació de voluntaris que s'han informat o interessat a través d'amics, veïnats, companys d'estudis o feina.

QUADRE III-189.

**Mitjans de captació de voluntaris
 percentatge de puntuació sobre cada territori**

	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
a) Material informatiu	20,59%	10,21%	16,90%	16,05%	15,91%
b) Mitjans de comunicació	17,65%	18,32%	9,72%	8,88%	10,65%
c) Revistes especialitzades	14,71%	4,20%	8,51%	2,58%	6,54%
d) Borsa de voluntariat	0%	0%	5,61%	0,86%	3,64%
e) Conferències i xerrades	0%	10,81%	13,16%	9,31%	11,72%
f) Cap acció específica	23,53%	6,91%	4,83%	9,46%	6,50%
g) De boca en boca	23,53%	42,64%	31,32%	43,70%	35,78%
h) Altres	0%	6,91%	9,96%	9,17%	9,26%

Font: *Elaboració pròpia.*

Tot i que no tots els territoris tenen el mateix repartiment, sí que a tots hi ha entre els quatre mètodes més eficaços g) *de boca en boca*, a) *material informatiu*, e) *conferències i xerrades* i b) *mitjans de comunicació*.

Crida l'atenció que les borses de voluntariat tenguin una valoració tan baixa a tots els territoris.

QUADRE III-190.

**Mitjans de captació de voluntaris
 percentatge de puntuació sobre cada sector d'actuació**

	a	b	c	d	e	f	g	h
a) Material informatiu	15,06%	22,49%	13,75%	28,17%	13,22%	13,57%	12,71%	20,07%
b) Mitjans de comunicació	11,16%	15,38%	11,25%	3,52%	4,81%	17,40%	11,04%	9,49%
c) Revistes especialitzades	10,08%	6,51%	8,75%	0%	0%	10,32%	3,68%	5,11%
d) Borsa de voluntariat	7,58%	1,18%	4,38%	0%	1,44%	2,65%	1,34%	0,36%
e) Conferències i xerrades	11,81%	13,61%	10%	12,68%	2,40%	17,40%	11,71%	17,88%
f) Cap acció específica	4,77%	4,14%	4,38%	0%	12,50%	2,36%	12,37%	8,03%
g) De boca en boca	32,07%	29,59%	32,50%	38,73%	52,16%	32,74%	38,13%	28,83%
h) Altres	7,48%	7,10%	15%	16,90%	13,46%	3,54%	9,03%	10,22%

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: *Elaboració pròpia.*

En considerar els quatre mètodes més eficaços a les Balears, observam, segons el quadre III-190 que a tots els sectors d'acció hi ha els mateixos mètodes g), a), e) i b), llevat de:

- el mètode e), que en els sectors salut i educació es troba en 5a i 6a posició, respectivament.

- el mètode b), que ocupa la 5a posició en els sectors educació, infància/joventut, cultural i altres sectors d'actuació.

Hi ha presents en les primeres quatre posicions els mètodes: h) en salut, educació, infància/joventut i altres sectors d'actuació, i f) en els sectors infància/joventut i cultural.

Els mètodes d) i c) tenen poca valoració en tots els sectors.

11.4.2. FORMACIÓ

11.4.2.1. Ofereixen formació

El 64,37% de les entitats de les Balears ofereix formació als seus voluntaris. Palma és el territori on més alt és el percentatge de formació (75,96%), enfront de Menorca (58,33%) i la part forana (40,91%, on el valor se situa un 36% per davall de la seva proporció d'entitats sobre les Balears). A Eivissa la formació de les entitats es fa amb mediació de l'Ajuntament d'Eivissa.

L'ordre dels sectors d'actuació per la proporció de formació que ofereixen és:

- 1r- medi ambient
- 2n- infància/joventut
- 3r- cooperació/desenvolupament int.
- 4t- acció social
- 5è- educació
- 6è/7è- altres sectors d'actuació
- 6è/7è- cultural
- 8è- salut

Tots els sectors se situen en un marge $\pm 15\%$ de la seva proporció de les entitats que ofereixen formació, excepte medi ambient, que està un $+0,36$ per damunt.

11.4.2.2. Tipus de formació: només al començament, contínua i esporàdica

El tipus de formació que més es dona a les Balears és la *formació contínua* (62,50%); en segon lloc, la *formació esporàdica* (33,93%) i finalment la *formació només al principi* (8,93%) (vegeu quadre III-191).

Aquestes dades indiquen que la formació que s'ofereix és bona encara que no és suficient.

QUADRE III-191.

Tipus de formació - percentatge d'entitats sobre cada territori

	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
Només al començament	0%	7,14%	8,86%	11,11%	8,93%
Posició	—	3a	2a	1a	
Contínua	0%	78,57%	63,29%	50%	62,50%
Posició	—	1a	2a	3a	
Esporàdica	100%	28,57%	32,91%	38,89%	33,93%
Posició	—	3a	2a	1a	

Font: Elaboració pròpia.

La part forana és el territori que menys formació ofereix i on la formació és la menys estable, abasta més percentatges que la mitjana balear tant en *formació específica*, com *al principi*.

Per una altra banda, Menorca té una *formació contínua* (78,57%) alta (16,07 punts per damunt de la mitjana) mentre que els valors de l'*esporàdica* i *només al principi* són els més baixos.

Palma està en una posició intermèdia en els tres tipus de formació i molt pròxima a la mitjana balear (per un altre costat, és lògic ja que representa el 60% de totes les entitats).

QUADRE III-192.

Tipus de formació, percentatge de puntuació sobre cada sector d'actuació

	a	b	c	d	e	f	g	h
Només al començament	12,50%	0%	40%	0%	0%	15,38%	0%	11,11%
Posició	3a	—	1a	—	—	2a	—	4a
Contínua	65%	42,86%	20%	71,43%	81,82%	61,54%	55,56%	44,44%
Posició	3a	7a	8a	2a	1a	4a	5a	6a
Esporàdica	30%	57,14%	60%	28,57%	22,73%	30,77%	44,44%	44,44%
Posició	6a	2a	1a	7a	8a	5a	4a	3a

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: Elaboració pròpia.

Segons la proporció de formació contínua i formació esporàdica, i tot observant que existeix una relació inversa en les posicions de cada sector en aquests dos tipus de formació, podem dir que es poden ordenar els sectors segons la qualitat de formació que ofereixen (vegeu quadre III-192).

En principi valoram de major qualitat la formació contínua, enfront de les altres formes de formació. No entrem en aquest moment a valorar la qualitat de les accions formatives en si mateixes, ja que no és l'objectiu de l'estudi. (Pot donar-se el cas de

formació contínua de baixa qualitat formativa, i al contrari, formació esporàdica amb un nivell de qualitat molt alt).

L'ordre de qualitat de la formació¹⁵⁵, segons la seva periodicitat, és:

- 1r- infància/joventut
- 2n- educació
- 3r- acció social
- 4t- cooperació/desenvolupament int.
- 5è- cultural
- 6è- altres sectors d'actuació
- 7è- medi ambient
- 8è- salut

11.4.2.3. Tipus de formació: cursos, conferències, taules rodones, debats...

La mitjana de les entitats que ofereixen *accions pròpies* és el 40,36%, mentre que la mitjana de les que ofereixen *formació aliena* és el 18,93%. Són més les accions formatives pròpies que les alienes (vegeu quadre III-193).

El *curs propi* (62,50%) és l'acció que més entitats organitzen i l'única que se situa per damunt del 50% d'entitats. En segon lloc, se situa el *material escrit*. Les següents 4 accions estan per davall del 38%.

Les *accions alienes* no són molt utilitzades per les entitats: només un 18,93% les practiquen.

Sembla que aquestes dades indiquen que l'oferta de formació conjunta és pobra, a pesar que té avantatges interessants (intercanvi d'experiències, millor organització i finançament...)

¹⁵⁵ Hem de tenir en compte que, com més gran és la formació contínua, la qualitat de la formació és major.

QUADRE III-193.

Tipus de formació				
	Propis	Pos.	Aliens	Pos.
CURS	62,50%	1a	29,46%	1a
CONFERÈNCIA	32,14%	4a	18,75%	3a
TAULES RODONES I DEBATS	37,50%	3a	10,71%	4a
MATERIAL ESCRIT	46,43%	2a	25,89%	2a
MATERIAL AUDIOVISUAL	23,21%	5a	9,82%	5a
ALTRES	13,39%	6a		
Total (casos)	226		106	
Total (%)	40,36%		18,93%	

Font: Elaboració pròpia.

A continuació, als quadres III-194 i III-195 es presenten els percentatges i les posicions, segons el territori o el sector d'actuació. Al quadre III-194 per territori, marcam en negreta la primera posició.

QUADRE III-194.

Tipus de formació, percentatge d'entitats sobre cada territori					
	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
Cursos propis	100%	78,57%	58,23%	66,67%	62,50%
Posició		1a	3a	2a	
Cursos aliens	0%	3,57%	17,86%	8,04%	29,46%
Posició		3a	1a	2a	
Conferències pròpies	0%	7,14%	34,18%	44,44%	32,14%
Posició		3a	2a	1a	
Conferències alienes	0%	7,14%	22,78%	11,11%	18,75%
Posició		3a	1a	2a	
Taules rodones pròpies	0%	7,14%	44,30%	33,33%	37,50%
Posició		3a	1a	2a	
Taules rodones alienes	0%	0%	15,19%	0%	10,71%
Posició			1a		
Material escrit propi	100%	35,71%	49,37%	38,89%	46,43%
Posició		3a	1a	2a	
Material escrit aliè	0%	28,57%	25,32%	27,78%	25,89%
Posició		1a	3a	2a	
Material audiovisual propi	100%	21,43%	21,52%	27,78%	23,21%
Posició		3a	2a	1a	
Material audiovisual aliè	0%	7,14%	7,59%	22,22%	9,82%
Posició		3a	2a	1a	
Altres	0%	7,14%	16,46%	5,56%	13,39%
Posició		2a	1a	3a	

Font: Elaboració pròpia.

Al quadre III-195 per sector d'actuació marcam en negreta les dues primeres posicions.

QUADRE III-195.

Tipus de formació, percentatge de puntuació sobre cada sector d'actuació

	a	b	c	d	e	f	g	h
Cursos propis	57,50%	85,71%	60%	71,43%	54,55%	84,62%	44,44%	66,67%
Posició	6a	1a	5a	3a	7a	2a	8a	4a
Cursos aliens	6,25%	2,68%	1,79%	3,57%	8,93%	0,89%	2,68%	2,68%
Posició	2a	4/5/6a	7a	3a	1a	8a	4/5/6a	4/5/6a
Conferències pròpies	30%	28,57%	40%	42,86%	9,09%	53,85%	44,44%	44,44%
Posició	6a	7a	5a	4a	8a	1a	2/3a	2/3a
Conferències alienes	12,50%	14,29%	40%	28,57%	9,09%	15,38%	44,44%	33,33%
Posició	7a	6a	2a	4a	8a	5a	1a	3a
Taules rodones pròpies	32,50%	28,57%	0%	57,14%	27,27%	53,85%	55,56%	55,56%
Posició	5a	6a	—	1a	7a	4a	2/3a	2/3a
Taules rodones alienes	7,50%	0%	0%	14,29%	4,55%	0%	44,44%	33,33%
Posició	4a	—	—	3a	5a	—	1a	2a
Material escrit propi	57,50%	57,14%	40%	28,57%	31,82%	53,85%	33,33%	44,44%
Posició	1a	2a	5a	8a	7a	3a	6a	4a
Material escrit aliè	27,50%	28,57%	40%	14,29%	22,73%	7,69%	55,56%	22,22%
Posició	4a	3a	2a	7a	5a	8a	1a	6a
Material audiovisual propi	25%	28,57%	20%	14,29%	9,09%	53,85%	0%	33,33%
Posició	4a	3a	5a	6a	7a	1a	—	2a
Material audiovisual aliè	5%	28,57%	20%	14,29%	13,64%	7,69%	11,11%	0%
Posició	7a	1a	2a	3a	4a	5a	6a	—
Altres	17,50%	28,57%	0%	0%	9,09%	7,69%	11,11%	22,22%
Posició	3a	1a	—	—	5a	6a	4a	2a

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: Elaboració pròpia.

Al quadre III-196 es mostren altres tipus d'accions.

QUADRE III-196.

Altres tipus d'accions formatives

	Casos
XERRADA	1
XERRADA, INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES	1
CONTINGUTS TREBALLADORS SOCIALS SEGONS LES NECESSITATS	1
ENSENYAMENT DIRECTE	1
FORMACIÓ GENERAL INICIAL I PRÀCTICA CONTINUADA	1
GRUPS D'INTERÈS	1
JORNADES A MADRID	1

MINICOLÒNIES DE MONITORS	1
PRÀCTICA	1
PRÀCTIQUES	1
REUNIONS	2
REUNIONS SETMANALS	1
TALLERS	1
TROBADES	1
TOTAL GENERAL	15

Font: Elaboració pròpia.

11.4.2.4. Valoració de la formació

Les entitats de les Balears donen valors positius a la formació que s'ofereix en el 89,29% com a valoració de les entitats i en el 91,96% com a valoració de la formació rebuda pels voluntaris.

En les valoracions de la formació que s'ofereix, el valor mitjà 4 (47,32%) és amb diferència superior als valors de 5 (32,14%) i de 6 (9,28%). La diferència és major en la valoració de la formació rebuda: 4 (54,46%), 5 (29,46%) i 6 (8,04%).

Les valoracions negatives només abasten el 5,36% en la valoració oferta i el 4,47% en la valoració rebuda. Hi ha un 5,36% i un 3,57% de respostes NS/NC.

Això aclareix molt la valoració, que -tot i ser positiva- no ho és amb una puntuació alta.

La diferència de valoració entre la formació oferta i la valoració que es creu que fan els voluntaris (rebuda) és molt poca. Les entitats en un 71,43% valoren per igual la formació, en un 15,18% és superior la valoració de l'entitat (oferta) i en un 8,03% és superior la valoració de la formació rebuda.

Per sectors, la valoració de la formació oferta és més variada i la presentam al quadre III-197.

QUADRE III-197.

Valoració de la formació, percentatge de puntuació sobre cada sector d'actuació								
	a	b	c	d	e	f	g	h
MOLT DOLENTA								
Posició	—	—	—	—	—	—	—	—
MITJANAMENT DOLENTA	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Posició	1a	—	—	—	—	—	—	—
DOLENTA	5%	14,29%	0%	0%	0%	7,69%	0%	0%
Posició	3a	1a	—	—	—	2a	—	—

BONA	50%	71,43%	40%	42,86%	45,45%	38,46%	55,56%	33,33%
Posició	3a	1a	6a	5a	4a	7a	2a	8a
MITJANAMENT BONA	32,50%	14,29%	60%	42,86%	50%	15,38%	22,22%	11,11%
Posició	4a	7a	1a	3a	2a	6a	5a	8a
EXCEL·LENT	7,50%	0%	0%	0%	0%	23,08%	0%	55,56%
Posició	3a	—	—	—	—	2a	—	1a
VALORACIÓ GENERAL	MITJANA	MITJANA	ALTA	MITJANA	MITJANA	MITJANA	MITJANA	ALTA
	-ALTA			-ALTA	-ALTA	-ALTA		

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: *Elaboració pròpia.*

Segons els sectors d'actuació en destaca:

D'acció social que presenta una valoració molt repartida, és l'única que presenta en valor 2 (5%). Els valors positius són alts: 4 (50%), 5 (32,50%), 6 (7,50%). De medi ambient, 4 (71,43%) i 3 (14,29%), que és el que abasta la primera posició en ambdós valors. De salut la primera posició en 5 (60%). D'infància/joventut el 5 (50%). De cooperació/desenvolupament internacional el 6 (23,08%). D'altres sectors d'actuació el 6 (55,56%), i el 5 i 6 sumen el 66,67%.

Quant a la valoració de la formació rebuda, tots els sectors la valoren positivament (4, 5 o 6) per damunt del 76,92%. Si atenem als detalls, podem ressenyar que medi ambient fa una valoració mitjana (4, 71,43%), salut i infància/joventut abasten en valoració 5 un 40% i 41% respectivament. Tenen valoracions molt altes els sectors d'acció social (10%), cooperació/desenvolupament internacional (23,08%) i altres sectors d'actuació (22,22%). Els sectors educació i cultural tenen uns percentatges alts d'error.

Els sectors educació, cooperació/desenvolupament internacional i altres sectors d'actuació són els que presenten una diferència entre la valoració de la formació oferta i rebuda més alta. A educació i altres sectors és superior l'oferta, mentre que a cooperació i desenvolupament internacional és un poc superior la rebuda.

11.4.2.5. Característiques de la formació

De les entitats que ofereixen formació (112 casos detectats) el 47,32% té un pla de formació, el 78,57% ofereix formació gratuïta i el 47,32% té formació obligatòria.

Existeix una baixa correlació (0,11048059) entre el pla de formació i la formació obligatòria.

-Pla de formació

L'existència de plans de formació és baixa, només el 31,61% de les entitats de les Balears en disposa. Si consideram només les entitats que ofereixen formació, obtenim un 47,32% a les Balears, i només a Menorca se supera el 50% de les entitats que ofereixen formació.

El sector d'educació (71,43%) té una proporció alta, seguit amb valors mitjans d'altres sectors d'actuació: infància/joventut, cooperació/desenvolupament internacional. La resta de sectors es troba per davall de la mitjana balear, i el cultural és el més baix (33,33%).

De les entitats que ofereixen formació, el 9,82% elaboren actualment un pla de formació, especialment a Menorca i a la part forana. Per una altra banda, als sectors de cooperació/desenvolupament internacional, acció social, medi ambient i educació prop del 15% de les entitats que ofereixen formació tenen en elaboració el seu pla.

-Formació gratuïta

La formació gratuïta abasta proporcions altes a la part forana i a Palma, mentre que a Menorca no arriba al 60%. A Menorca hi ha 3 entitats (21,43%) que no ofereixen formació gratuïta, mentre que altres 3 només n'ofereixen a vegades.

Per sectors, medi ambient ofereix formació gratuïta en el cent per cent de les entitats amb formació; també és alt el percentatge en acció social, altres sectors d'actuació, salut i cultural. Els sectors educació, infància/joventut i cooperació/desenvolupament internacional tenen valors entre mitjans i baixos. Els valors de formació no gratuïta en els sectors següents ofereixen percentatges alts: cooperació/desenvolupament internacional (15,38%), educació (14,29%), infància/joventut (13,64%) i altres sectors d'actuació (11,11%).

-Formació obligatòria

L'obligatorietat de la formació no pot qualificar-se d'adequada: només un 32,18% de les entitats de les Balears l'exigeix; en les que ofereixen formació, ascendeix a un 47,32%, percentatge també baix.

Per territoris, el comportament de l'obligatorietat de la formació és curiós. Sobre el total d'entitats de cada territori, Menorca té el percentatge més alt, amb el 37,50%; Palma, el 33,65% i la part forana, el 27,27%. Mentre que pel que fa a les que ofereixen formació, a la part forana (66,67%) hi ha una proporció bona, però és baixa a Palma i a Menorca.

Per sectors d'actuació, el sector que major obligatorietat exigeix és educació (50%), seguit per medi ambient i acció social, amb valors molt inferiors. La resta dels sectors no arriba al 35%. Aquests valors són baixos excepte en educació, on és acceptable. Sobre les que ofereixen formació, només educació, salut i acció social presenten valors superiors al 50%. La resta té valors baixos.

-Els voluntaris participen en els continguts

Els voluntaris participen en l'elecció dels continguts en un 44,64% i a vegades en un

27,68%, valors que indiquen una situació bona. Palma és on més regularment participen, seguida de la part forana i de Menorca.

El sector de salut té una participació dels voluntaris molt baixa; això pot ser causat pel fet que la formació que requereix és molt tècnica. Els sectors on més hi participen són el cultural, altres sectors d'actuació, infància/joventut i cooperació/desenvolupament internacional.

-Han realitzat formació amb altres entitats

Un 31,03% de les entitats de les Balears ha realitzat formació amb altres entitats, i de les que ofereix formació, un 44,64%. Menorca presenta valors del 41,67% i 50% respectivament, Palma 32,69% i 43,04%, i finalment la part forana 22,73% i 50%. Es desprèn que Menorca té una bona experiència en formació conjunta; mentre que Palma i la part forana, té manco experiència.

Per sectors, la situació és variada. Hi destaca que salut en un 60% no ha fet formació conjunta.

En els següents quadres III-198 al III-201 es presenta un resum d'aquest apartat.

QUADRE III-198.

Característiques de la formació (de les que n'ofereixen)

	Percentatge d'entitats sobre cada territori				
	EIVISSA	MENORCA	PALMA	P. FORANA	BALEARS
Pla de formació Sí	100%	57,14%	45,57%	44,44%	47,32%
Posició		1a	2a	3a	
Formació gratuïta Sí	100%	57,14%	81,01%	83,33%	78,57%
Posició		3a	2a	1a	
Formació gratuïta A VEGADES	0%	21,43%	11,39%	11,11%	12,50%
Posició		1a	2a	3a	
Formació gratuïta NO	0%	21,43%	5,06%	5,56%	7,14%
Posició		1a	2a/3a	2a/3a	
Formació obligatòria Sí	0%	42,86%	44,30%	66,67%	47,32%
Posició		3a	2a	1a	
Voluntaris participen continguts	0%	35,71%	48,10%	38,89%	44,64%
Posició		3a	1a	2a	
Formació amb altres entitats Sí	0%	50%	43,04%	50%	44,64%
Posició		1/2a	3a	1/2a	

Font: *Elaboració pròpia.*

QUADRE III-199.

Característiques de la formació (de les que n'ofereixen)

	Percentatge d'entitats sobre cada sector d'actuació							
	a	b	c	d	e	f	g	h
Pla de formació Sí	40%	42,86%	40%	71,43%	54,55%	53,85%	33,33%	55,56%
Posició	6/7a	5a	6/7a	1a	3a	4a	8a	2a
Formació gratuïta Sí	92,50%	100%	80%	57,14%	59,09%	61,54%	77,78%	88,89%
Posició	2a	1a	4a	8a	7a	6a	5a	3a
Formació gratuïta A VEGADES	5%	0%	20%	14,29%	22,73%	23,08%	22,22%	0%
Posició	6a	7/8a	4a	5a	2/3a	1a	2/3a	7/8a
Formació gratuïta NO	2,50%	0%	0%	14,29%	13,64%	15,38%	0%	11,11%
Posició	5a	6-8a	6-8a	2a	3a	1a	6-8a	4a
Formació obligatòria Sí	52,50%	42,86%	60%	71,43%	40,91%	38,46%	33,33%	44,44%
Posició	3a	5a	2a	1a	6a	7a	8a	4a
Voluntaris participen continguts	35%	42,86%	0%	28,57%	54,55%	53,85%	66,67%	66,67%
Posició	6a	5a	—	7a	3a	4a	1/2a	1/2a
Formació amb altres entitats Sí	37,50%	42,86%	20%	57,14%	40,91%	53,85%	55,56%	66,67%
Posició	7a	5a	8a	2a	6a	4a	3a	1a

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: Elaboració pròpia.

Si es calcula sobre el total de les entitats, els valors disminueixen considerablement, ja que les 112 entitats amb formació representen el 64,37% del total. En els quadres III-200 i III-20 es detallen aquests càlculs sobre el total de les entitats.

QUADRE III-200.

Característiques de la formació (del total d'entitats)

	Percentatge d'entitats sobre cada territori				
	EIVISSA	MENORCA	PALMA	PART FORANA	BALEARS
Pla de formació Sí	50%	41,67%	34,62%	18,18%	31,61%
Formació gratuïta Sí	50%	45,83%	62,50%	34,09%	52,87%
Formació obligatòria Sí	0%	37,50%	33,65%	27,27%	32,18%
Voluntaris participen continguts	0%	25%	36,54%	15,91%	29,31%
Formació amb altres entitats Sí	0%	41,67%	32,69%	22,73%	31,03%

Font: Elaboració pròpia.

QUADRE II-201.

Característiques de la formació (del total d'entitats)

	Percentatge d'entitats sobre cada sector d'actuació							
	a	b	c	d	e	f	g	h
Pla de formació Sí	25,81%	37,50%	22,22%	50%	38,71%	35%	18,75%	37,50%
Formació gratuïta Sí	62,90%	87,50%	44,44%	41,67%	41,94%	40%	43,75%	56,25%
Formació obligatòria Sí	35,48%	37,50%	33,33%	50%	29,03%	25%	18,75%	31,25%
Voluntaris participen continguts	22,58%	37,50%	0%	16,67%	38,71%	35%	37,50%	43,75%
Formació amb altres entitats Sí	25,81%	37,50%	11,11%	41,67%	32,26%	35%	31,25%	43,75%

a-acció social, b-medi ambient, c-salut, d-educació, e-infància/joventut, f-cooperac./desenv. internacional, g-cultural, h-altres.

Font: *Elaboració pròpia.*

11.4.2.6. Avantatges de la formació amb altres entitats

Els avantatges de la formació conjunta amb altres entitats són, en primer lloc, l'intercanvi d'experiències (48 punts) i la millora de relació entre les entitats (45 punts); en segon lloc, l'organització i el finançament més senzills (24 i 23 punts).